

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 listopada 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. zobowiązał wnioskodawczynię C. K. do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia za okres od 8 marca 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. w łącznej kwocie 27136,03 zł z tytułu emerytury oraz odsetek za okres od 28 maja 2014 r. do 26 listopada 2015 r. tj. do dnia wydania decyzji w kwocie 1968,35 zł. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w celu podjęcia wypłaty polskiej emerytury niezbędne jest rozwiązanie stosunku pracy dla osób, które nabyły prawo do emerytury od 1 stycznia 2011 r. W związku z podjęciem wypłaty emerytury ubezpieczona była wielokrotnie informowana o konieczności nadesłania dokumentu potwierdzającego rozwiązanie stosunku pracy z kanadyjskim pracodawcą tj. R. od E..

/decyzja – k. 59 akt ZUS/

Odwołanie od w/w decyzji złożyła ubezpieczona C. K. w dniu 4 lutego 2015 r. i wniosła o uchylenie lub zmianę zaskarżonej decyzji. W uzasadnieniu wskazała, że nie kwestionuje obowiązku zwrotu nienależnie pobranych świadczeń, nie zgadza się natomiast z naliczeniem odsetek od dnia wypłaty świadczeń do dnia wydania decyzji zobowiązującej do ich zwrotu.

/odwołanie – k. 2 – 3/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

/odpowiedź na odwołanie – k. 8/

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Wnioskodawczyni C. K. urodziła się (...)

/bezsporne/

W dniu 13 lutego 2014 r. ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę.

/wniosek – k. 1 – 3 akt ZUS/

Decyzją z dnia 20 maja 2015 r. ZUS przyznał wnioskodawczyni emeryturę od 8 marca 2014 r. tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia od 1972 r. do 1994 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 54,92% do ustalenia wysokości emerytury Zakład (...) uwzględnił 20 lat, 3 miesiące i 10 dni okresów składkowych oraz 3 lata i 16 dni okresów nieskładkowych. Wysokość emerytury wyniosła 1264,44 zł.

Podstawę obliczenia emerytury na podstawie art. 26 kapitału początkowego stanowi kwota kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji kapitału początkowego zewidencjonowanego na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Wysokość emerytury wyniosła 1210 zł.

Wobec osiągnięcia wieku uprawniającego do emerytury w roku 2014 r. wysokość emerytury od 8 marca 2014 r. obliczona na podstawie art. 183 wyniosła:

- 20% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej,

- 80% emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej. Wysokość emerytury wyniosła 1220,89 zł.

/decyzja – k. 9 – 10 akt ZUS/

Następnie decyzją z dnia 30 czerwca 2015 r. ZUS przyznał wnioskodawczyni emeryturę od 8 marca 2014 r. tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia od 1972 r. do 1994 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 54,92%. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład (...) uwzględnił 20 lat, 3 miesiące i 10 dni okresów składkowych, 3 lata i 16 dni okresów nieskładkowych oraz 17 lat, 11 miesięcy okresów składkowych zagranicznych. Wysokość emerytury wyniosła 944,71 zł.

Podstawę obliczenia emerytury na podstawie art. 26 kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji kapitału początkowego zewidencjonowanego na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Wysokość emerytury wyniosła 1210 zł.

Wobec osiągnięcia wieku uprawniającego do emerytury w roku 2014 r. wysokość emerytury od 8 marca 2014 r. obliczona na podstawie art. 183 wyniosła:

- 20% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej,
- 80% emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej. Wysokość emerytury wyniosła 1156,94 zł.

Niniejszą decyzją doliczono do stażu okres ubezpieczenia za granicą. Emerytura ustalona niniejszą decyzją zostaje zawieszona, ponieważ jest świadczeniem mniej korzystnym. Organ rentowy wskazał, że będzie wypłacana emerytura w dotychczasowej wysokości obliczona wyłącznie na podstawie polskich okresów ubezpieczenia.

/decyzja – k. 32 – 33 akt ZUS/

Decyzją z dnia 12 sierpnia 2015 r. ZUS przeliczył ponownie emeryturę ubezpieczonej od 1 czerwca 2015 r. tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Nadto organ rentowy wskazał, że nadal oczekuje na informację, kiedy ustali zatrudnienie wnioskodawczyni w Kanadzie oraz dokument potwierdzający zakończenie działalności zawodowej w Kanadzie. W przypadku nie nadesłania przez ubezpieczoną stosownych wyjaśnień wypłata świadczenia zostanie wstrzymana oraz pobrana kwota będzie podlegać zwrotowi.

/decyzja – k. 50 – 51 akt ZUS/

W/w decyzje zawierały pouczenie w pkt V ust. 1 z którego wynika, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą na rzecz którego ubezpieczony wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury oraz bez względu na wiek tego emeryta.

/bezsporne/

W piśmie z dnia 6 listopada 2015 r. C. K. wskazała, że nadal pracuje zarobkowo na terenie Kanady i w związku z tym wniosła o wstrzymanie wypłaty świadczenia emerytalnego.

/pismo – k. 54 akt ZUS/

Decyzją z dnia 25 listopada 2015 r. organ rentowy wstrzymał C. K. wypłatę emerytury, z uwagi na fakt, że pozostaje ona w zatrudnieniu u kanadyjskiego pracodawcy.

/decyzja – k. 56 – 57 akt ZUS/

Zaskarżoną decyzją z dnia 26 listopada 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. zobowiązał wnioskodawczynię C. K. do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia za okres od 8 marca 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. w łącznej kwocie 27136,03 zł z tytułu emerytury oraz odsetek za okres od 28 maja 2014 r. do 26 listopada 2015 r. tj. do dnia wydania decyzji w kwocie 1968,35 zł. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w celu podjęcia wypłaty polskiej emerytury niezbędne jest rozwiązanie stosunku pracy dla osób, które nabyły prawo do emerytury od 1 stycznia 2011 r. W związku z podjęciem wypłaty emerytury ubezpieczona była wielokrotnie informowana o konieczności nadesłania dokumentu potwierdzającego rozwiązanie stosunku pracy z kanadyjskim pracodawcą tj. R. od E..

/decyzja – k. 59 akt ZUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie wyżej powołanych dokumentów, których wartości dowodowej nie kwestionowała żadna ze stron postępowania, a Sąd nie znalazł podstaw do tego, ażeby z urzędu odmówić im wartości dowodowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726) w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.) wprowadzono się następujące zmiany:

1) art. 103 ust. 1 i 2 otrzymał brzmienie:

„1. Prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 103a-106.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do emerytów, którzy ukończyli 60 lat (kobiety) lub 65 lat (mężczyźni), z zastrzeżeniem art. 103a.”;

2) po art. 103 dodaje się art. 103a w brzmieniu:

"Art. 103a prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego".

W myśl art. 30 cytowanej ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych powyższa zmiana wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2011 r.

Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, to jest przed dniem 1 stycznia 2011 r., przepis art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stosuje się poczynając od dnia 1 października 2011 r.

Należy zauważyć, że w myśl jednoznacznie brzmiącego art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, osoba która przed 1 stycznia 2011 r. przeszła na emeryturę bez rozwiązania umowy o pracę jest zobowiązana do rozwiązania umowy o pracę do końca września 2011 r. Zaś w przypadku nie rozwiązania stosunku pracy jej świadczenie podlegało zawieszeniu.

Bezspornym jest w niniejszym postępowaniu, iż ubezpieczona uzyskując prawo do emerytury na mocy decyzji z dnia 20 maja 2014 r. od osiągnięcia wieku emerytalnego w dniu 8 marca 2014 r. nie rozwiązała stosunku pracy, który kontynuuje do chwili obecnej. Co oznacza, iż zgodnie z treścią przepisu art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z

FUS, jej świadczenie podlegało zawieszeniu. A zatem świadczenie przez ubezpieczoną pobrane od 8 marca 2014 r. należy uznać za pobrane nienależnie.

Dlatego też ubezpieczona została zobowiązana do zwrotu nienależnie pobranej emerytury, zgodnie z art. 138 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227 z późn. zm.).

Zgodnie bowiem z dyspozycją art. 138 ust. 1 i 2 w/w ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, osoba która nienależnie pobierała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu, przy czym za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 2 pkt 1 uważa się: świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności ustania lub zawieszenia prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania.

Przepis art. 138 ust. 2 pkt 1 wyżej cytowanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, uzależnia zwrot uznanego za nienależnie wypłacone świadczenie od prawidłowego pouczenia o skutkach pobierania świadczenia bez podstawy prawnej.

A zatem mając na względzie w/w przepisy, podstawą uznania świadczenia za nienależne jest zaistnienie okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania.

Skarżąca, została o powyższym pouczona szczegółowo, w decyzji o przyznaniu emerytury, ale również we wszystkich kolejnych decyzjach. Pouczenie w pkt V ust. 1 w/w decyzji zawiera szczegółowe informacje z których wynika, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą na rzecz którego ubezpieczony wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury oraz bez względu na wiek tego emeryta. Do tego decyzje zawierały również pouczenie mówiące o tym, że osoba która nienależnie pobrała świadczenia jest zobowiązana do ich zwrotu oraz wskazywały szczegółowo, jakie świadczenia uważa się za nienależnie pobrane.

W świetle cytowanych przepisów oraz na tle ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd, decyzja organu rentowego zobowiązująca skarżącą do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia z tytułu emerytury, jest całkowicie zasadna. Fakt pobrania nienależnego świadczenia, wydaje się nie budzić żadnych wątpliwości. Ubezpieczona także nie kwestionuje obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia.

Wnioskodawczyni zakwestionowała zasadność zwrotu odsetek od dnia wypłaty świadczenia emerytalnego tj. od dnia 8 marca 2014 r.

Zgodnie z treścią art. 84 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń z dnia 13 października 1998 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 121) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego.

Należy zwrócić uwagę, że w orzecznictwie nie budzi wątpliwości, iż nienależnie pobrane świadczenie z ubezpieczenia społecznego nie podlega zwrotowi w dacie wypłaty. Trzeba bowiem pamiętać, że świadczenia z ubezpieczeń społecznych są przyznawane i wypłacane w drodze decyzji administracyjnych. Nie byłby zatem uzasadniony wniosek, że świadczenia wypłacone na podstawie pozostającej w obrocie prawnym decyzji administracyjnej - jako nienależne - podlegają zwrotowi w dacie wypłaty, choćby przesłanki przyznania świadczenia w rzeczywistości nie istniały lub odpadły. Świadczenia uważane za nienależne w myśl art. 84 ustawy systemowej i art. 138 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podlegają zwrotowi dopiero wtedy, gdy organ rentowy wyda stosowną decyzję. Pogląd ten znajduje uzasadnienie również w treści art. 84 ust. 4 i 7 ustawy systemowej, w których użyto sformułowania "kwoty nienależnie pobranych świadczeń ustalone prawomocną decyzją" oraz "uprawomocnienie się decyzji ustalającej te należności" (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 3 lutego 2010 r., I UK 210/09, LEX nr 585713). Konkludując należy stwierdzić, że skoro wydanie decyzji administracyjnej jest konieczne w

celu stwierdzenia obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, nie można mówić o opóźnieniu w spełnieniu tego obowiązku przed wydaniem decyzji. Konsekwencją powyższego jest zatem uznanie, że nie ma podstaw do żądania przez organ rentowy zwrotu odsetek naliczanych od dnia wypłaty świadczenia uznanego za nienależne (por. wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 19 listopada 2013 r., III AUa 198/13, Lex nr 1400345).

Pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Łodzi w w/w wyroku Sąd Okręgowy w pełni popiera i przenosząc rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że brak jest podstaw zobowiązania ubezpieczonej do zapłaty odsetek od nienależnie pobranych świadczeń za okres do dnia doręczenia zaskarżonej decyzji.

W świetle tych okoliczności Sąd Okręgowy, na podstawie na podstawie art. 477¹⁴ §2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu wypożyczając akta rentowe wnioskodawczyni.

Projekt sporządziła K. K.-W.